

LA CONFUSIÓ DIAGNÒSTICA EN LA CLÍNICA INFANTIL ACTUAL. UNA POSTURA CRÍTICA DES DE L'ÒPTICA DELS PROBLEMES DEL DESENVOLUPAMENT (i II)

Esperanza Pérez de Plá *

Molts nens i adolescents que presenten dificultats escolares greus, amb problemes de conducta i impulsivitat, no aconsegueixen una bona evolució clínica, malgrat anys de tractament psiquiàtric amb diversos i successius diagnòstics i els fàrmacs corresponents. La primera part se centra en dues situacions clíniques molt diferents i es destaca "la confusió diagnòstica" que impedeix als professionals pensar un enfocament integrador i multifactorial com el que es proposa. A la segona part es reflexiona sobre els criteris generals de la pràctica, subjacents als errors esmentats, i que es relacionen amb la història de la psiquiatria infantil dels últims 40 anys. **PARAULES CLAU:** confusió diagnòstica, TDAH, psicopatologia subjacent, disfuncions familiars

* *Metgessa psiquiatra, psicoanalista de la IPA i de l'Associació Psicoanalítica Uruguaià i Mexicana. Des de fa 25 anys participa de l'Associació Mexicana per a l'Estudi de la Psicosis infantil i el Retràs Mental (AMERPI) i, des de fa cinc, coordina l'Espai de Desenvolupament Infantil i Intervenció Primerenca (EDIIT).*

Correspondència: pla@laneta.apc.org

ÈXITS I FRACASSOS DE LA LATÈNCIA COM A PARÀMETRES DEL DIAGNÒSTIC CLÍNIC

Alberto Lasa Zulueta *

A la franja d'edats durant les quals transcorre el període de latència (des dels 6-7 fins als 11-12 anys) pertanyen la majoria de nens que consulten en els serveis de salut mental. Es tracta per tant d'una etapa del desenvolupament important per la quantitat d'intervencions de diagnòstic i tractament que genera. És també una etapa en la qual es consoliden importants canvis psíquics que tenen transcendència en l'equilibri psíquic i l'organització de la personalitat posteriors. **PARAULES CLAU:** latència, canvis intrapsíquics, avaluació diagnòstica, organització de la personalitat.

* *Professor Titular de Psiquiatria Universitat del País Basc. Cap del Servei de Psiquiatria de Nens i Adolescents. Servei Basc de Salut-Osakidetza (Comarca Uribe-Xarxa de Salut Mental de Biscaia).*

Correspondència: Alberto.lasazulueta@osakidetza.net

TRASTORNS DE LA PERSONALITAT EN L'ADOLESCÈNCIA: CARACTERÍSTIQUES CLÍNiques I VIES ASSISTENCIALS DE LA INFÀNCIA A L'ADULTESA

Rigon G¹, Costa S², Gamberini L³, Mancaruso A⁴, Poggioli D⁵,
Cassetti A⁶, Chiodo S⁷

El trastorn de la personalitat en la infància representa una realitat clínica present i, sovint, dramàticament rellevant en l'adolescència, mentre que des del punt de vista nosogràfic la codificació de l'OMS (ICD-10) no en preveu la utilització fins als 16-17 anys. La primera part del treball presenta el concepte de trastorn de personalitat fent èmfasi en el seu ús a la infància. La segona part analitza una mostra de pacients amb trastorns de la personalitat (TP) ingressats al nostre servei. Es comenta, bàsicament, l'evolució cliniconosogràfica, el recorregut assistencial fins i tot després de la majoria d'edat, el pes dels factors de risc. PARAULES CLAU: trastorn de la personalitat, adolescència, diagnòstic, factors de risc.

(1) Psiquiatre i neuropsiquiatre infantil. Director della Unità Operativa Complessa (UOC) de Neuropsiquiatria de la Infància i Adolescència. Bologna. Italia.

(2) Neuropsiquiatre infantil. Responsabile della Unità Operativa Psichiatria e Psicoterapia Età Evolutiva di Bologna.

(3), (5), (6), (7) Neuropsiquiatre infantil, Unità Operativa Psichiatria e Psicoterapia Età Evolutiva di Bologna.

(4) Psicòloga, Unità Operativa Psichiatria e Psicoterapia Età Evolutiva di Bologna. Correspondència: girigon@libero.it

UNA EXPERIÈNCIA D'INTERVENCIÓ PER PROMOURE UN VINCLE SALUDABLE ENTRE MARES ADOLESCENTS I ELS SEUS BEBÈS

Pierina Traverso K^{1,2}, Magaly Nóbrega M^{1,2}, Paula Escibens P¹,
Veronicka Vigil Z¹, Rocío Gabilondo L¹, Adriana Fernández G¹

Investigacions prèvies en mares adolescents en contextos de pobresa han evidenciat dificultats d'aquestes joves en el vincle amb els seus bebès i en el seu rol matern. Els resultats van ser la motivació per portar a terme una investigació-acció basada en una intervenció grupal per promoure un vincle saludable d'aquestes mares amb els seus bebès en una zona d'extrema pobresa de Lima (Perú). L'article presenta una sistematització i discussió del material verbal que va sortir durant les sessions grupals, el qual s'ha estructurat al voltant de tres temes centrals: el rol que va complir el grup com a continent, la construcció d'una identitat materna versus una identitat adolescent i el reconeixement del rol matern en el context de pobresa. PARAULES CLAU: mares adolescents, vincle mare-bebè, pobresa, investigació-acció

1. Psicòloga. 2. Pontificia Universitat Catòlica del Perú

Correspondència: Departamento de Psicología, Pontificia Universidad Católica del Perú. Av. Universitaria Cuadra 18 S/N, Lima 32 (Perú).

E-mail: p.travers@pucp.edu.pe

LA CURA EMOCIONAL EN LA PREVENCIÓ DEL DOLOR POSTQUIRÚRGIC EN NENS I ADOLESCENTS

Núria Serrallonga Tintoré* i Víctor Cabré Segarra**

El treball exposa el programa que es porta a terme a l'Hospital Sant Joan de Déu de Barcelona per a les grans cirurgies i estudia especialment la preparació psicològica i el suport emocional com una de les estratègies més adequades per abordar la relació entre els nivells d'ansietat preoperatoria i la intensitat del dolor postquirúrgic en nens i adolescents. Es proposa que la combinació d'estratègies d'afrontament i reconstrucció cognitiva, per una banda, juntament amb l'aplicació de processos de contenció emocional de caràcter psicodinàmic, per una altra, suposen una de les principals eines per disminuir l'ansietat i, per tant, el dolor postoperatori. PARAULES CLAU: hospitalització, cirurgia, ansietat, nen, adolescent

* *Infermera, psicòloga. Programa Child Life. Hospital Sant Joan de Déu Barcelona.*

** *Doctor en psicologia, especialista en psicologia clínica i psicoteràpia. Psicoterapeuta en la Fundació Vidal i Barraquer. Professor de la Universitat Ramon Llull, Barcelona.*

Correspondència: nserrallonga@hsjdbcn.org

EL LAUSANNE TRILOGUE PLAY (LTP) EN LA PRÀCTICA CLÍNICA

Grazia Maria Fava Vizziello* i Nivia Pilar Nosadini**

El *Lausanne Trilogue Play* (LTP) o "Joc Triàdic de Lausanne" és un instrument clínic i d'investigació per al diagnòstic precoç, l'avaluació de l'organització psicopatològica i de factors de risc en patrons d'interacció familiar. S'expliquen les bases teòriques, clíniques i empíriques d'aquest innovador instrument dissenyat per Elisabeth Fivaz-Depeursinge i el seu equip. L'article mostra, a través dels casos de tres famílies amb fills amb trastorns de la personalitat, la manera com aquest instrument es pot aplicar en contextos de prevenció, terapèutics utilitzant *video-feedback* i en l'avaluació de teràpies a llarg termini. PARAULES CLAU: diagnòstic precoç, nens, patrons interactius.

* *Professora titular de Psicopatologia del desenvolupament. Universitat de Pàdua. Itàlia.*

** *Tutora del Màster de Parentalitat i desenvolupament dels fills. Universitat de Pàdua. Itàlia.*

Correspondència: gm.vizziello@unipd.it

L'ESPECTRE DE L'ABÚS SEXUAL EN LA INFÀNCIA: DEFINICIÓ I TIPOLOGIA

Noemí Pereda*

La impossibilitat d'establir una definició unificada i reconeguda dels maltractaments i abús sexual infantil dificulta enormement la detecció d'aquests casos i les estimacions estadístiques d'un problema, ja de per si difícil d'identificar. El treball recull aquelles definicions més utilitzades, especialment les nacionals, i una proposta dels criteris que en permeten la correcta delimitació. A la vegada, es proposa el concepte "espectre de l'abús sexual" per incloure totes aquelles tipologies, afegint-hi les vinculades amb els últims avanços socials i tecnològics, atès que es considera que els professionals de l'àmbit clínic haurien de conèixer-les per a una detecció correcta, un diagnòstic i un tractament posterior. PARAULES CLAU: infància, maltractament infantil, victimització, violència sexual.

* *Doctora en psicologia. Professora del Departament de Personalitat, Avaluació i Tractament Psicològics. Facultat de Psicologia. Universitat de Barcelona.*
Correspondència: npereda@ub.edu

MIGRACIÓ, EMIGRACIÓ, FAMÍLIES I IDENTITAT: COM INTERVENIR EN SALUT MENTAL?

Aicha Sijelmassi Rabeh *

L'emigració, que sovint és un component de la problemàtica en les relacions familiars, passa a ser un patiment profund que s'afegeix a d'altres de ja existents i que el procés migratori fa que aquests emergeixin. PARAULES CLAU: família, identitat, disfunció, emigració, migració, adolescència

* Psicòloga clínica familiar i de grups en situacions de crisi, terapeuta familiar sistèmica. *Membre de l'Association Européenne de Thérapie Familiale (EFTA), Membre co-fundador de l'Associació Marroquí per la Investigació i Teràpia Familiar Sistèmica i d'Altres Sistemes Humans (AMRTS) i de l'Associació Àrab de Psicoteràpia. Membre d'Atlàntida Catalunya. Membre fundador de l'Associació per a la Prevenció dels Trastorns del Nen (APTE).*
Correspondència: rabaicha@hotmail.com

ELS COSTOS ENCOBERTS DE LA CURA DELS NENS

Mariano Torras Lungwitz*

El treball sosté que els indicadors econòmics tradicionals i els mètodes analítics resulten poc adequats per avaluar els efectes generals de la nostra creixent dependència dels serveis privats de cura dels nens. Malgrat els beneficis econòmics clars, probablement aquests són menors que els efectes psicosocials negatius incrementats a mesura que els nens petits passen més temps separats dels seus pares. PARAULES CLAU: costos econòmics, efectes psicosocials, dany psíquic, benefici no mercantil, nens.

* *Ph. D. Professor of Economics. Universitat d'Adelphi. NY. (USA)*
Correspondència: torrasm@adelphi.edu

ESTRUCTURACIÓ D'UN ESPAI DE COORDINACIÓ ENTRE ATENCIÓ PRECOÇ I CENTRES RESIDENCIALS

Sergio Martín Tarrasón*

Aquest article exposa part del material reunit al llarg de dos anys d'esforç conjunt entre un centre de desenvolupament infantil i atenció precoç (CDIAP) i un centre residencial d'acció educativa (CRAE) de la zona del Maresme (Barcelona, Espanya). El nostre interès és comunicar aquesta experiència, amb la intenció d'afavorir l'increment de la col·laboració entre aquestes dues d'institucions, a fi de promoure un funcionament progressivament més eficaç dels serveis d'atenció a la infància d'una mateixa zona. PARAULES CLAU: atenció precoç, acció educativa, centres residencials, coordinació

Psicòleg i psicoterapeuta de la Fundació el Maresme, CDIAP del Maresme, Antena d'Arenys de Mar

Correspondència: smartin@fundmaresme.cat